

MIHAI MĂNIUȚIU
GALEA
JAGUARULUI

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Cuprins

1. VOCI DINTR-UN CARTIER LINIȘTIT

Perfect fericit	5
Umbra Inspectorului-șef	8
Ascultând vocile nopții	10
Rânjita	12
Domnul S.	15
Sifiliticul	16
Zâna Zuza	17
Chip și nechip	19
Cutremur	21
Fără complicații	22
Moale	23
Ghișeu	24
Neinteresant	25
Papucii lui Ulise	26
Secunda de infern	27
Regrete	29
Semnul	31
La răsărit	33
Moartea unui campion	34
Un loc în calendar	36
Un crai și o crăiasă	37

Micul apocalips	38
Povestea magului călător în stele.	40
Odicolon	43
Umflatul	44
Piramida	45
Pasageri clandestini.	46
Mama Mică	48
Greșești când nu vinzi la timp.	49
<i>Saying goodbye</i>	51
În perete e cineva	53
Fluierând	55
Cu gura închisă	56
Fiul mortului.	57
Detectorul de minciuni	60
Bună seara	61
Torticolis.	63
Liliput	64
Dans macabru	67
Piatra	68
Locuința	69
Sinaxar	71
Mănuțe.	72
Întrebarea	73
Paznicii porților	75
Nu-mi vine să plâng, dar o să stau trist	77
Piți, vrăjitoarea.	79
De-a halaripu'.	82

2. CE ȘTIM ȘI CE NU ȘTIM DESPRE JAGUAR

Solicitare.	84
Stimate umbre, dragi enoriași	85
Tramvaiul	88
Norul cu găuri	89

Sifon	90
Fluturi	91
Lama, lama, Dalai Lama	92
Posibilitatea rățării	93
Pașii	94
Robopray	95
Crucifixuri	97
Avertisment	97
Masca	99
Coloana a cincea	100
Ora H	102
<i>Shrink</i>	104
Dimineți	106
Pe pipăite	109
Marsupiu	110
Strigoii	112
Sodoma și Govora	114
Manea	115
Intra-intra	116
Draga mea aura	117
Dureri călătoare	119
Planete cu turnuri	120
Cușca	122
Simetrie	123
Scara	125
Jugănarul'	126
Vârtejuri	127
Ghidul ilustrat al orașului	129

3. AMENINȚAREA PLOILOR ACIDE

Zuza	131
A lu' Parfumatul'	132
Vulcanii din Palma	133

Păsările nopții	134
Celibatarul	135
Legende	136
Bibi	139
Cocoșa.	141
Vali și Lari.	142
Vermorel.	144
Adăpostnicii	146
Junghiul	147
N-a fost să fie	149
Conspirație	149
Invazii	150
Minți similare	151
Când s-a enervat Dom' Profesor	153
Tatuaje	155
Profesioniști	156
Pe ocolite.	157
Optisomn sau Novanight	158
Sarcofagul	161
Ce spunea statuia	161
Nebun. Punct	164
Încă un joc	165
<i>Sapristi</i>	167
Călărași cu schimbul.	168
Ca un altar.	170
Domnul S.	171
Sacadat	171
Anost	173
Cornulețe cu nucă.	175

I

VOCI DINTR-UN CARTIER LINIȘTIT

Perfect fericit

Sigur că-i un cartier liniștit. Ca și orașul, de altfel. E dintre cele mai liniștite din țară. Într-un anumit sens, o bijuterie.

Din pricina asta l-ați și ales? Pentru că e calm... Da, înțeleg. Placid. De fapt, înțeleg și nu înțeleg. Dacă-i atât de placid, de ce scormoniți? Nu vă doriți să rămână calm și placid?

Văd că ezitați să-mi răspundeți. Permiteți-mi, de aceea, să insist. Cu vreun an înainte de declararea pandemiei, ați publicat un roman bazat, se zice, pe fapte și personaje reale. Și din care nimeni nu a ieșit bine. Deh, nu spun că au ieșit foarte rău toți. Da' bine n-a ieșit nimeni. Sunteți, iertați-mi caracterizarea, un tip înclinat spre negativ. După felul cum alegeți și cum combinați.

Nu, nu susțin că am citit cartea din doască-n doască. Am spicuit. Ajunge să citești pe sărite ca să-ți sară în ochi înclinația spre anomalie... O înclinație, ce mai încoace și-ncolo, de-a dreptul obsesivă. Iar acum păreți ispitit să repetați figura...

Nu? Dimpotrivă? Ajutați-mă să pricep. Aha, acum nu faceți decât să adunați laolaltă istorisiri și povești dintr-un anume loc. La întâmplare. Povești care nu vor să dovedească nimic. Și nu vă interesează dacă o poveste sau alta este sută la sută adevărată ori sută la sută inventată. Vă interesează doar să colecționați.

Cumpărați... inspirație? Adică... ce vreți să spuneți cu asta? Desigur, desigur, aveți tot dreptul să faceți ce faceți. Cine să vă împiedice? Cine și de ce v-ar cere socoteală? În nici un caz eu. În nici un caz noi, micii, modeștii slujitori și oficiali ai urbei. În ce mă privește, încerc doar să-mi resetez mintea și să vă descifrez. Povești... povești... povești. Ca în *O mie și una de nopți*. Șeherezada. Dar aici fără Șeherezada. Sau cu o Șeherezadă care se mărginește să asculte, să-și plece urechea la niște tipi care poate nici nu știu să-și spună povestea. În caz că o au.

Ah, mulțumesc pentru precizare. Exact asta vă atrage, faptul că nu se pricep prea bine să-și zică povestea. Da, e și ăsta un punct de vedere. Sunteți atras de cum își spun povestea unii care habar nu au că ar avea o poveste. Și, pe deasupra, socotiți că dacă cineva e în stare să născocască o istorioară – istorioara devine, într-un anume sens, la fel de adevărată ca și aceea în care faptele ca atare pot fi verificate. Povestind un lucru, îl trăiești, și lucrul acela devine real. Hm, să vă spun sincer, asta-i o pantă periculoasă. Luneci pe ea și-ajungi... unde?

Firește, e vorba doar de un experiment. De unul, vreau să sper, cât se poate de inocent. Deși, la drept vorbind, nu prea mi-e clar ce vreți să spuneți cu cuvântul ăsta. Experiment... Și tot din experiment face parte că pe unii îi plătiți pentru a le consemna relatările? Oare nu-i încu-

rajați, în felul acesta, să bată câmpii? Nu stimulați minciunile, exagerările, elucubrațiile de rea-credință?

Iertați-mă, nu se cuvine să mă amestec, n-am nici un drept, dar acestea sunt temerile, îngrijorările noastre, ale mele și ale colegilor mei. Oricum, vă rămân îndatorat că mi-ați permis să le exprim deschis, fără eschive și ipocrizii de prisos. Și că ați fost dispus să discutați cu mine. În fine... Noi ne străduim. Se mai întâmplă, desigur, și aici, ca în marile orașe, nenorociri. Că suntem și devenim un mare oraș. Un City. Una vine cu alta. Vă dați seama cât de complexă e situația pe teren. Ca să nu mai pomenesc de complicațiile cu pandemia... Patrulele s-au înmulțit. Avem tot mai multe mașini cu sirene și girofaruri care circulă pe străzi. Însă nu putem preveni întotdeauna ceea ce se petrece între patru pereți. Sau într-un beci. Înmulțim patrulele, dar e o problemă de buget. Bugetul e ăsta. Atâta e. Ce facem cu el? Construim sau supraveghem? Mai bine construim, așa consider eu. Ca factor de decizie susțin și afirm: Înainte, tot înainte – până la urmă, oricâte neajunsuri s-ar ivi pe parcurs, vor fi mai puține decât dacă nu am înainta. Îmi asum deviza asta. De aceea am înființat și Asociația PRO. Noi suntem *pro* când ceilalți se pun *contra*. Sesizați? Pro-city. Pro-cartier. Pro-cetățeni. Sunt factor de decizie de douăzeci de ani în orașul ăsta și vă declar că mă simt mândru de el. S-a aliniat, cum să zic, sub stele norocoase. Statistic vorbind, prin comparație cu alte zone urbane din țară, aici nu se întâmplă nimic.

Da, un caz perfect fericit.

Și încă ceva. Nu există oraș în care nopțile să fie mai blânde.

Umbra Inspectorului-șef

Îmi face plăcere că ați acceptat să mă însoțiți. Spre seară, imediat ce prinde să se lase întunericul, e un interval în care trebuie neapărat să ies sub cerul liber, să iau aer. Deh, ce să-i faci, n-am prea avut muncă de birou și noaptea, de cele mai multe ori, mi-a fost un aliat fidel. Unde mai pui că, în felul ăsta, pot să dezvolt teorii. Despre una ori alta. Fantasmagorii. Așa m-am obișnuit în anii lungi cât am fost, cum bine știți, inspector de poliție.

Ne cunoaștem de aproape cincisprezece ani... La un moment dat, unul dintre cazurile mele v-a inspirat un roman. Bănuiesc că acum tot în căutare de inspirație v-ați refugiat în cartierul nostru. Așa îmi zice nasul meu de copii. Însă nu știu, zău, dacă micul nostru cartier o să vă ofere ceea ce așteptați de la el. Cazurile notabile, câte au fost, sunt deja istorie... Istorie îngropată în dosare prăfuite. Iar poveștile mai noi nu prea au mister... Ei, dar poate mă-nșel. Vorbesc și eu ca unul care a îmbătrânit și se uită la lume numai printr-un ocean întors spre trecut.

Culmea e că prima noastră întâlnire a fost mai degrabă un eșec. Ați apărut entuziast, nerăbdător și ferm convins că o să vă livrez criminalul, făptașul, legat fedeleș, că o să-i scot călușul din gură, iar el vă va face mărturisiri complete pentru cartea la care lucrați. Iar eu n-aveam nici un vinovat, aveam numai sute de vinovați-nevinovați și nevinovați-vinovați care-mi roiau prin cap. Și așa a rămas. Cazul, factual vorbind, a rămas nerezolvat. Da, se poate spune că ne-am cunoscut sub auspiciu nu tocmai promițătoare.

Vă imaginați, prin urmare, ce surpriză a fost pentru mine să dau nas în nas cu dumneavoastră pe aleile din cartier. Și ce plăcere să aflu că veți mai rămâne cu noi o vreme și o să ne putem bucura împreună de aerul răcoros al serilor acestei veri timpurii. Eu caut să profit de fiecare moment de răgaz, să-ntorc spatele acestei stupide pandemii și, într-un fel, să mă repliez, să mă reculeg. Nu fac bilanțuri, nu. M-am pensionat în urmă cu doi ani și de atunci, cum vă spuneam, dezvolt, în mod empiric, teorii. Iată... pășim, înșirăm, ritmic sau nu, pas după pas, iar străzile, indiferent dacă urcă ori sunt drepte ca-n palmă, par totuși a coborî. Sunt numai străzi care coboară. Și oricât cobori, la capăt e încă un început al coborârii. Nu aveți aceeași impresie? Să fiu doar eu cel care resimte vertijul acestei pante interioare?

O, ce ușurare! Deci și dumneavoastră aveți uneori aceeași senzație. Străzile pe care ne plimbăm o iau în jos, se scufundă... Ca într-o pâclă, și nu vezi treptele de sub pavaj, îngropate în asfalt, însă tălpile tale le pipăie și se sprijină pe ele, tot mai jos și mai jos. Se întâmplă, coborând, să te mai ciocnești de câte unii care rătăcesc aidoma ție. Dacă-i întrebi, știu toți cât e ceasul. Dar nu o să-ți spună nici unul aceeași oră și nici dacă e dimineață sau noapte. Aici se încurcă toți, sau poate doar vor să te-ncurce. Cum și tu te încurci, cu bună știință, pe tine însuși...

Spuneți că arăt neschimbat? Așa sunt umbrele, dragul meu. O umbră de care unii naivi se tem încă. De fapt se tem mult mai mulți decât înainte. Ce bizar! Când nu eram la pensie, Inspector-șef, se fereau sau se gudurau, după cum le era felul. Acum le e frică. Țsta-i prestigiul

umbrelor. Eu m-am retras, însă a rămas umbra mea. Fi-rește că știu multe despre toți. Ei, și? Nu-mi place să mă ascund în spatele a ce am fost. Să mergem în continuare, tăcuți, pe străzile care coboară... Unde coboară? Îmi vine să cred că în limbul unde o să ajung nu peste mult. Adică, peste vreo trei-patru-cinci ani, dacă mă cruță virusul ăsta blestemat. Nu mă grăbesc. De ce m-aș grăbi câtă vreme umbra mea își mai găsește un rost pe pământ?

Ascultând vocile nopții

N-am fost profesor, însă așa îmi zic toți cei din cartier. Dom' Profesor. Nu cred că-și râd de mine. De ce ar râde? Am fost învățător, și nu cine știe ce învățător. M-am pus pe citit târziu de tot. Când se apropia pensia. Nu mai recuperezi cultura, întinderea ei, dar poți ajunge, așa, printre frânturi, la esență. Precum ursul orb la fagurele de miere.

Ca învățător, i-am deprins pe mulți copii cu alfabetul. Acum mă ocup să învăț alfabetul meu. Că fiecare ne avem alfabetul propriu. De paispe ani m-am pensionat și vorbesc numai după alfabetul meu. Folosesc, bineîn-țeles, româna, însă, cum să vă explic, numai așa, ca pe-o limbă de împrumut. Ați remarcat, stimate domn, că în limbile unora din preajma noastră, din Europa, se petrec lucruri grozave, câte și mai câte. Cruciade, genocide, in-vazii. În limba pe care o vorbim noi se-ntâmplă delictе minore, comune, de joasă clasă, pe care le povestim cu pompă, cu luceferi, cu brazi și făclii, ca la nuntă, cu tot

tacâmul din recuzita care nu costă. Ca la o nuntă care nu-i nuntă. Ne-am descurcat, ca de obicei, cu ce aveam la-ndemână. De-aia, zic eu, ne trebuie o altă limbă. Sau încă una. Mai sumară. Neapărat mai sumară. Și alt alfabet. N-o să-l dau eu gata, însă m-am pus pe treabă...

Vai, domnul Inspector-șef s-a încruntat. Și pe bună dreptate. Melițez, melițez din gură și mă dau mare, și nici n-am apucat să vă spun cât sunt de fericit că v-am întâlnit. E o plăcere și o onoare să vă însoțesc. Pe dumneavoastră și pe domnul Inspector-șef. Cu domnul Inspector-șef ne încrucișăm deseori pașii. Și dânsul e noctambul. Ne place amândurora... să coborâm. Mă bucur nespus că v-ați mutat, că ați revenit, chiar dacă pentru o perioadă scurtă, în cartierul nostru. Poate ne vom face rondul, de-acum înainte, împreună. Ca niște triumviri. Într-un cartier pustiit de pandemie. Din fericire, ne putem plimba fără mască. La ora asta străzile sunt pustii. Iar cartierul e așa de amorțit, că poliția nu se deplasează în zonele fără risc de turbulențe. Și-apoi, ne aflăm sub înalta protecție a domnului Inspector-șef. Nu există echipaj în care măcar unul să nu-l recunoască și să nu știe cu cine are de-a face. Nu încălcăm legea, legea ne calcă pe noi pe nervi. Sper că domnul Inspector-șef tolerează, ca de obicei, micile mele diatribe împotriva absurdității unor restricții pandemice. Și împotriva discriminării pe criterii de vârstă. Frica de Covid nu m-a tâmpit într-atât încât să-mi pierd busola și să mă las convins că bătrânii, care oricum sunt mai predispuși să moară, mor pentru că nu se zidesc în case. Îi auziți? Pe cei zidiți de vii. Se aud voci. Vorbesc poate în somn. Sunt trei ori numai li se pare că-s trei?